CİNGÖZ RECAİ

CİNGÖZ'ÜN AKIBETİ

PEYAMİ SAFA
(SERVER BEDİ)

KİBAR SERSERİ SERİSİ
Onuncu Kitap

CİNGÖZ RECAİ

CİNGÖZ'ÜN AKIBETİ

PEYAMİ SAFA
(SERVER BEDİ)

«جين كوزه جاى» نك غارق العاده سركذشتلرى

2104

جين كوزك عاقبتى

CİNGÖZ'ÜN AKIBETİ

KİBAR SERSERİ SERİSİ

İkinci Seri
Onuncu Kitap

Her Kitapta Başlı başına Bir Hikâye Var

Muharriri: Servet Bedi

Tâbi ve Naşiri:
Orhaniye Matbaası
İSTANBUL
1342 (1926)

1

Bir zamanlar İstanbul ve bütün Türkiye'yi kendisiyle meşgul eden, fakirlere kendini sevdiren, zenginlere diş bileyen, zabıtayı sinirlendiren ve Türklerin gözbebeği Mehmet Rıza'yı senelerce peşinde sürükleyen Cingöz Recai'nin birçok sergüzeştleri arasından yirmi tanesini seçtim yazdım ve ayrı ayrı kitaplar halinde neşrettim. Cingöz'ün Mehmet Rıza ile en büyük mücadelesini tasvir eden bir sergüzeştini de roman halinde neşrettim ki *Cingöz'ün Esrarı* unvanını alan bu kitabı okurlarım şüphesiz görmüşlerdir.

Hiç kimseye kendi hayatından, kendi planlarından bahsetmeyi sevmeyen Cingöz Recai, sergüzeştlerini bana kendisi vermiştir. İltifat olsun diye, birçok defalar bana demiştir ki:

"Server Bedii! Yazdığın kitaplarla sen benim şöhretimi göklere çıkardın, ben buna layık değilim."

İşin doğrusuna bakılırsa bu kitaplar Cingöz'ün zaten ufukları tutan şöhretine hiçbir şey ilave etmemiştir.

Bu harikulâde adamla arkadaşlığım, benim için şüphesiz bir leke olabilir; zira ne derece harikulâde olursa olsun, bu adam 'kibar, âlicenap, zeki, malumatlı' filan ama bir hırsızdır, hırsız! Cingöz gibi insanların çoğalmamasını temenni etmek vazifedir. Bunu kendisine de birçok defa söyledim:

"Senin zabıta tarafından yakalanmanı çok isterim, Recai. Çünkü sen memlekete de insanlığa da zararlı bir adamsın!" dedim.

Mehmet Rıza'yı şahsen pek az tanırım. Daha doğrusu Cingöz'le düşmanlığını bildiğim için, bu mükemmel zabıta memuru beni iltifatlarından her zaman mahrum etmiştir. Bilmez ki ben kendisini çok takdir ederim; fakat kitaplarımızda bu takdirimi layıkıyla ifade edemeyişimin sebebi, her vakada Cingöz'e mağlup olmasından başka bir şey değildir.

Bu kitapta Cingöz'ün sergüzeştleri nihayet buluyor. Çünkü onun akıbetini yazacağım. Ne kadar zeki olursa olsun her hırsızın bir akıbeti vardır ki, hayranı olduğum Cingöz Recai de bu neticeden yakayı kurtaramamıştır.

Kendimi Cingöz Recai'nin dostu olmak lekesinden temizlemek için şu müdafaayı ileri süreceğim:

Ben romancıyım. Hayatı yazmaktan başka işim gücüm yoktur. Hayat güzellikler ve çirkinlikler, iyilikler ve kötülükler, hayırhahlar ve bedhahlarla doludur. Ben her şeyi ve herkesi, doğru doğru, dosdoğru yazmak için her şeyle ve herkesle temas etmeye mecburum. İyilerle olduğu kadar kötülerle de dost olmak, mesleğimin bana yüklediği eğlenceli, fakat ağır vazifelerden birincisidir. Ben Cingöz Recai'nin en mühim esrarını, onun müsaadesiyle, açıkladım. Fakat bu kendini beğenmiş ve mağrur adamın dostluğunu kazanmasaydım, bu vakaları nereden ve kimden öğrenecektim?

Cingöz'ün bana olan itimadını hiçbir gün suiistimal etmedim. Ben bu müthiş hırsızın nerede oturduğunu, nasıl yaşadığını, kimlerle düşüp kalktığını, ne gibi yeni planlar hazırladığını gayet iyi bildiğim halde, hiç kimseye bir kelime söylemedim ve ancak işini bitirdikten sonra Cingöz'ün sergüzeştlerini kitap halinde neşrettim.

Mehmet Rıza'nın bana karşı soğukluğu da, hep bu sır saklamaktaki metanetime kızmasından ileri gelmiştir.

Ama karilerim de, Mehmet Rıza da beni mazur gör-

sünler; bende yalnız Cingöz Recai'nin değil, nice kadınların, erkeklerin iyi ve kötü insanların esrarı vardır. İsim, yer, tarih değiştirerek bu vakaların çoğunu bazı hikâyelerimde ve romanlarımda teşhir ettim. Hâlâ yevmi ve haftalık gazetelerde çıkan yazılarımın hepsi, ya gözlerimle gördüğüm, ya kulaklarımla duyduğum ve bana gösterilen, anlatılan hakiki vakaların tasvirlerinden başka bir şey değildir. Bunlarda biraz mübalağa olduğunu iddia edenlerin haksız olduklarını söyleyemem, ama bu kadarcık mübalağa da bir romancıyı herhangi bir zabıt kâtibinden ayırabilmek için elzemdir.

* * *

Son defa Sultanhamamı'ndaki kumaş mağazasını soyduktan sonra, Cingöz Recai ile sık sık buluşuyor ve Tokatlıyan'ın dans edilen arka salonunda oturarak samimi konuşuyorduk.

Şurasını karilerime bildirmek isterim ki, Cingöz Recai ile sokağa çıktığımız zamanlar, ben de onun gibi tebdili çehre ve tebdili kıyafet etmeye mecbur kalırım. Cingöz Recai, evvela benim kıyafetimle ve çehremle uğraşır, beni tanınmaz bir hale getirmek için bütün maharetini sarf eder, kendi işini de bitirdikten sonra:

"Haydi bakalım, kaleminden bal damlayan muharrir, düş önüme, çıkalım." iltifatıyla beni sokağa çıkarır.

Tokatlıyan'da oturduğumuz akşamlar, ikimizde de birer takma sivri sakal, kır düşmüş siyah saçlar, buruşuk ve sarkık çehrelerle birer ihtiyar ecnebi hali vardı. Böylece kimsenin şüphesini çekmediğimize kani oluyorduk.

Ben dans edenlere bakmakla meşgul iken, Cingöz Recai, mesleği gereği, gözlerini hep kadınların boyunlarındaki, parmaklarındaki, göğüslerindeki, kulaklarındaki yüzüklere, küpelere, gerdanlıklara atfetmekten geri kalmıyordu. Hâlbuki son zamanlarda bana bu mesleğin-

den bıkmaya başladığını da söylemişti.

"Recai!" dedim. Hâlâ gözlerin mücevherler üstünde... Bak burada mücevherden daha güzel kadın vücutları var. Niçin onlara bakmıyorsun?"

"Evvela mücevheri elde etmeli; sonra kadın kendi ayağıyla gelir."

"Fakat sen kâfi derecede zenginsin. Bugün meslekten çekilsen, ömrünün sonuna kadar rahat rahat yaşamaya kâfi servetin var."

"Alışmış kudurmuştan beterdir, Server Bedi. Rahat duramıyorum, zorla değil ya, rahat duramıyorum. Bak, mesela, şu ince uzun, sarışın kadının kulaklarındaki küpeler, birer fındık büyüklüğünde var. Dikkatli bak! Halis pırlanta! Güneşin yedi rengi içeriden dışarıya nasıl fışkırıyor! Seni temin ederim ki bu küpeler elli bin liradan aşağıya satın alınamaz. Hey gidi hey! Bir de İstanbul'da zengin yoktur derler. İstanbul'da zengin mi yok? Bence İstanbul, servet itibariyle, herhangi bir Avrupa payitahtından aşağı değildir, toplumsal düşünceleri bir kenara bırakalım, ben bu kadının kim olduğunu öğrenmek istiyorum."

Cingöz'ün yüzüne baktım. Aklına bir şey koyduğu, yeni bir plan tasarladığı vakitler olduğu gibi, iri ve şeytan gözleri alevleniyordu.

"Kim olduğunu öğrenip de ne yapacaksın?" dedim.

"Bu adi suali senin yüksek zekândan beklemezdim; Ne mi yapacağım? Fakat karım Mebruke'ye şu küpeleri hediye etmek benim için büyük bir zevk değil midir?"

"Şüphesiz ama, Sultanhamamı'ndaki mağazayı daha dört gün evvel soydun. Biraz istirahat etmelisin."

"Bir muharririn nasihatlerini dinleyecek adam değilim. Herhalde şu sarışın kadının küpeleri, Server Bedi'nin nasihatlerinden daha kıymetlidir.

“Doğru söylüyorsun, benim gördüklerimi yazmaktan başka vazifem yoktur, senin işlerine karışmamalıyım, fakat bana öyle geliyor ki o sarışın kadın, küpelerini kolay kolay Cingöz’e kaptıracak bir mahlûk değil.”

“Orasını göreceğiz. Evvela bu kadının kim olduğunu anlamak lazım.”

Cingöz Recai ayağa kalkarak birdenbire yanımdan kayboldu. Ancak beş dakika ya geçmiş ya geçmemişti ki tekrar gelip oturdu ve müsterih bir gülüşle dedi ki:

“Sarışın kadının kim olduğunu şimdi biliyorum. Eski Basra valisinin yeni karısı imiş. Şişli’de Kazlıyan Apartmanında üç numarada oturuyorlarmış. Kocası milyoner bir ihtiyarmış. Mısır'dan yeni gelmişler. Kulaklarındaki küpeyi Londra'dan getirmişler ve bu mücevherler doksan beş bin Türk lirası kıymetinde imiş.”

Şaşırarak başımı kaldırdım:

“Bunları nereden öğrendin?”

“İşte hiçbir zaman senin anlayamayacağın şey. Zira bu marifetimi de kitaplarına yazarsan, sonra ipliğim pazara çıkar ve işlerim bozulur. Fakat şunu bil ki, bu salona kim girip çıkarsa ben onun hüviyetini beş dakikada tahkik etmeye muktedirim.”

Cingöz bunları söylerken, pırlanta küpeli sarışın kadın, yanında genç bir adamla salondan çıkıyordu.

Recai beni dürterek ayağa kalktı:

“Durmayalım, biz de gidelim. Doksan beş bin liralık mücevheri avucuma almazsam, ölünceye kadar gözüme uyku girmez!” dedi.

2

O gün Cingöz'den Tokatlıyan'ın önünde ayrılmıştım. Yalnız başına yapmaya karar verdiği işlerde yanında hiç kimsenin bulunmasını istemez. Hele bir kadının peşine düştüğü zamanlar yapyalnız kalmak onun daimi bir alışkanlığıdır.

Ben ancak iki gün sonra Cingöz'ü Eyüpsultan'daki daimi evinde ziyaret ettim. Evet, Cingöz Recai'nin Eyüpsultan'da bir evi vardır ki senelerden beri ara sıra orada ikamet eder. Bu evi adamları da karısı de bilmezler. Yalnız ben bilirim. Şüphesiz zabıtanın da böyle bir ikametgâhtan haberi yoktur.

Cingöz Recai orada ihtiyar bir askeri emekli hüviyetiyle oturur ve civar ahaliye kendini o kadar sevdirmiştir ki Eyüp halkına gittiği zamanlar, elindeki paketleri ahali taşır.

Recai beni görür görmez güldü:

"Tabii o akşam ne yaptığımı merak ediyorsun!" dedi.

"Doğrusu ya, evet!" diye itiraf eltim.

Cingöz Recai, hayatından memnun adamlara mahsus bir zindelikle bana nefis bir sigara ikram ettikten sonra karşıma otururak sordu;

"Ben güzel bir adam mıyım, Server Bedi?"

Gülerek cevap verdim:

"Kendimi bir kadın yerine koyarak mı söyleyeyim?"

"Tabii."

"Güzel değilsin, Recai."

"Vallahi yanılıyorsun, iki gözüm. Ben hakikaten güzel bir adamım. İki tane büyük ve şahane gözlerim var ki en güzel kadınlar bu gözlerime meftundurlar."

"Hâlbuki senin gözlerinde rahmani değil, şeytani parıltılar var. Ancak ahlâksız kadınlar bu gözleri severler."

"Pırlanta küpeli sarışın kadın hakkında ne düşündüğünü söyler misin? Ahlâksız bir kadın mıdır?"

"Ahlâksız bir kadına benzemiyor."

Cingöz Recai iftiharla gülerek dedi ki:

"Ya o kadın, benim gözlerim için: 'Recai! Senin gözlerine bakmayı dünyanın en güzel manzaralarını seyretmekten daha keyifli buluyorum!' diyorsa ne buyurursun?"

"Şaşarım."

"Öyleyse şaş! O güzel sarışın kadın, dün gece, Pera Palas'ta ve benim kucağımda idi."

"Dans mı ettiniz?"

"Hayır, yattık!"

Cingöz'ün bu cevabı beni şaşırttı. Hayret! Bu ne muvaffakiyet! Ne sürat! Ne zaman ahbap oldular? Ne zaman işi ilerlettiler? Hayret, ki hayret!

Cingöz Recai, derin siyah gözlerini süzerek, çapkın bir eda ile dedi ki:

"İşte yavrum, kitaplarında benim güzel bir adam olduğumu karilerine söylemeliydin. Mühim bir hakikati gizlemişsin."

"Zevzekliği bırak da bana bu kadınla nasıl tanıştığını anlat."

"O gece tanışamadım. Çünkü ihtiyar kıyafetiyleydim. Ertesi akşam yine Tokatlıyan'a geldim. Ben o gün zarif, güzel ve caziptim. Hatta kadın üç dört kere bana arzu ile baktı ve o akşam dışarıya yalnız çıktı. Otomobili olduğu halde, Taksim'e kadar yayan yürümeyi tercih etmişti. Anlarsın ya... Bana fırsat hazırlıyordu. Arkasından

yürüdüm. Ve lakırdı atmadan, çünkü ben adi sokak zamparası değilim, yanına dosdoğru yaklaştım: 'Hanımefendi, sizinle mutlaka tanışmak istiyorum!' dedim. Yüzüme hiç bakmadan, sözlerime hiç hayret etmeden gayet sade bir tavırla cevap verdi:

'İyi ama siz bana takdim edilmediniz beyefendi.'

'O vazifeyi yine ben ifa edeceğim hanımefendi. Müsaade ederseniz ismimi size söyleyeyim.'

İtiraz etmediği için, tereddüt etmeden ismimi söyledim: 'Cingöz Recai!' "

Ayağa kalkarak bağırdım.

"Ne?.. Ne?.. Kadına hakiki ismini mi söyledin?"

Cingöz Recai bu hiddetime şaştı:

"Ne yapacaktım ya?"

"Ne tehlikeli bir iş yaptığını düşünmedin mi?"

"Hiç tehlikesi yok. Ben bunu kaç defa tecrübe ettim. Kadınlar beni daima memnuniyetle karşılıyorlar. Şimdiye kadar kadın yüzünden başıma hiç felaket gelmedi. Nitekim 'Kamuran' da 'bu sarışın kadının adıdır' yüzüme şaşkın şaşkın bir kere bakarak: 'Ay! Siz Cingöz müsünüz?' dedi. Evet hanımefendi, dedim.

'Ne cesaretle bana kendinizi takdim ediyorsunuz?'

'Ne gibi cesaret hanımefendi?'

'Ya sizi haber verirsem?'

'Bunu yapmayacağınızı bilirim.'

'Çok zekisiniz!' dedi. Artık tamamıyla ahbap olduk. Üç beş dakika içinde kadını etkileyecek bin söz söylemiştim. Ertesi gün Tokatlıyan'da yine buluştuk. Fakat kocasına haber verilmekten korktuğu için yanına gitmedim. Bu gece evine davetliyim. Başka bir isimle beni kocasına takdim edecek. Ondan evvel de Tokatlıyan'a gelecek. İstersen beraber gidelim."

"Şüphesiz bunu arzu ederim."

O gün akşam Tokatlıyan'a gittik. Cingöz Recai, en arkadaki tenha salonda beni Kamuran Hanım'a takdim etti. Hakikaten bu kadının Cingöz'e karşı kuvvetli bir alâka gösterdiğine dikkat ediyordum.

Bir kere daha Cingöz Recai'nin kadınlar üzerinde sihirli tesir ve nüfuzuna kani oldum.

Kadın bana dedi ki:

"Mısır'da iken bile sizin bütün eserlerinizi okuyordum. Arkadaşınız Recai Bey için yazdığınız kitapların da hepsini getirttim. O zamandan beri arkadaşınızla da sizle de tanışmak istiyordum. Nihayet buna muvaffak oluşuma çok memnunum."

Kamuran Hanım'ın sesi, bakışları, vücudu, tavırları her şeyi güzeldi. Cingöz'ün talihi ve muvaffakiyetini adeta kıskanıyordum. Hatta dünyanın böyle hilekâr şahıslara yüz vermesine kızmaya başlamıştım bile. Fakat dünya, dünyadır; elden ne gelir?

Laf olsun diye kadına soruyordum!

"Zevciniz Paşa hazretleri, burayı hiç teşrif etmezler mi?"

Nedense bu sual kadını iyice şaşırttı. Niçin bu kadar şaşaladığını anlamadığım için Recai'nin yüzüne bakmıştım. Fakat arkadaşım, uzakta dans eden çiftlere bakmakla meşgul olduğu için bu konuşmamızı işitmemişti.

Kadın epeyce düşündükten sonra cevap verdi:

"Hayır efendim... Gelmez... Biraz yaşlıcadır... Böyle yerlerden hoşlanmıyor."

Sonra ya lakırdıyı değiştirmek için, yahut nezaket sevkiyle dedi ki:

"Servet Bedi Beyefendi... Gelecek hafta... perşembe akşamı... kocam, zatı âliniz, Recai Bey, hep birlikte bizde yemek yesek olmaz mı? Kabul buyurur musunuz?"

Hürmetle başımı eğdim: "Hay hay hanımefendi... En büyük şeref kabul ederim."

O sırada Recai de bize doğru başını çevirerek soruyordu: "Ne o bir davet mi var?

Kadın ona da davetin şeklini izah etti. Cingöz Recai buna memnun olmuştu.

3

Kamuran Hanım'ın davetinden üç gün evvel Recai'yi bir kere daha görmüştüm. Artık metresiyle işi çok ilerlettiğini ve kadından pek memnun kaldığım söyledi.

"Peki... ya küpeler?.." dedim.

"Doğrusu ya..." cevabını verdi, "küpeleri almak her gece elimde... zira her gece bu kadın, kocasına çaktırmadan beni apartmanına gizlice alıyor; kocasını uyuttuktan sonra yanıma geliyor... Küpeleri daima kulağında... fakat küpeleri alırsam, ondan ayrılmak icap edecek. Hâlbuki bu aşk ilişkisini biraz uzatmak istiyorum."

"Yani keyfin yerinde, Cingöz!"

"Tamamıyla. Şüphesiz perşembe günü akşamı Kamuran Hanım'ın davetine geleceksin. Eğer buluşamazsak, Şişli'de, Kazlıyan Apartmanı'nda, üç numaraya dosdoğru gelirsin. Yalnız şurasını akılında tut ki, orada bana yapabileceğin en büyük iyilik, ihtiyar paşayı lakırdıya tutmaktır. O sırada ben, Kamuran'la başka bir odada, bir müddet yalnız kalmak istiyoruz. Galiba o son gecemiz olacak."

Cingöz'den fazla izahat istemeyerek ayrıldım.

Perşembe günü akşamı, saat sekize doğru, Kamuran Hanım'ın apartmanına gittim. Recai henüz gelmemişti. Kadın beni derhal kocasına takdim etti. Bu altmış yaşını geçkin, gül yüzlü, nazik, sevimli bir ihtiyardı. Fakat, Kamuran, Recai'yi de, beni de, Paşa'ya başka isimlerle takdim ettiği için, ihtiyar benim hakiki hüviyetimi bilmiyor, mühendis olduğumu zannediyordu.

"Mühendislik güzel meslek oğlum. Bundan sonra fen erbabına memleketimizde hakiki bir kazanç olacağına eminim," dedi.

Ben de mühendisliğin kusurlarına ve meziyetlerine dair bildiğim ve düşündüğüm ne varsa hepsini anlatarak mesleğimden fevkalade memnun olduğumu söyledim.

İhtiyar hem hoşuma gidiyor hem de kuvvetli, dinç, hâkim ve parlak bakışlarıyla nazarı dikkatimi çekiyordu.

Cingöz Recai de yarım saat gecikerek geldi. İhtiyar; "Buyurunuz doktor bey!" diye karşıladı. Meğerse Kamuran bizim Cingöz'ü de kocasına doktor olarak takdim etmiş imiş.

Bu komedi zevkime gidiyordu. Keyifli yemek yedik. Recai, neşeyle, birçok güldürücü hikâyeler anlatıyordu. İhtiyarın Cingöz Recai'ye hep sevinçle ve güler yüzle baktığını gördüm. Şüphesiz doktor beyin çapkınlığından haberi yoktu: doktor beyin asıl maksadına gelince, şüphesiz onu Kamuran Hanım da bilmiyordu.

Yemekten sonra, salonda kahvelerimizi içerken Cingöz Recai dedi ki: "Aman geç kalmayalım. Geceleri hırsızlardan korkuyorum."

İhtiyar paşa, hırsızlara ait birçok hatıralar naklet-meye başladı ki bunların çoğu Recai'yi çok alâkadar ediyordu.

Cingöz, Paşa'ya hitap etti:

"Paşa hazretleri, Cingöz Recai'nin geçenlerde bir kumaş mağazasını nasıl soyduğunu öğrendiniz mi?"

Paşa başını salladı:

"Evet... Bu adamın her hareketini dikkatle takip ederim. Gazetelerde ona dair ne görürsem okurum. Zeki bir adam olduğunu anlıyorum ve zannediyorum ki Mehmet Rıza Bey onu hiç tevkif edemeyecek."

Cingöz Recai gülerek dedi ki:

"Bense, bilakis, günün birinde Cingöz'ün yakalanacağına eminim."

Kamuran Hanım da, bu komediyi alâka ile dinlediği için gülerek fikrini söyledi:

"Ben de Paşa gibi düşünüyorum; Recai ele geçemeyecektir." Bunu söylerken Cingöz'e adeta âşıkane bir nazarla bakıyordu.

Fakat bu bakışın Paşa tarafından görülmesinden korkarak Kamuran Hanım ayağa kalktı ve bana sordu:

"Tavla biliyor musunuz efendim?"

"Oldukça hanımefendi."

"Kocam tavlaya bayılır; bilmem ki kendisiyle üç beş oyun oynar mısınız?"

"Memnuniyetle."

Paşa da benim tavla bildiğimi öğrenince sevinçle bağırdı:

"Ooo!.. Maşallah... Tavla biliyorsunuz ha?.. Doktor bey de iyi oynuyorlar. Kamuran, hizmetçiye söyle de getirsin tavlayı."

Hizmetçi tavlayı getirdiği vakit, Kamuran bizim Cingöz'e yüksek sesle dedi ki:

"Doktor bey! Şu sol tarafımda sancı var. Kalbimden karnıma doğru uzanıyor; ne olsa gerek?"

Recai tam ciddiyetle cevap verdi:

"Muayene etmeden anlaşılmaz hanımefendi."

"Fakat sancım akşamdan beri fazlaca. Acaba burada göğsümü dinleyemez misiniz?"

"Rahat bir odaya gidersek... Hay hay!"

Kamuran Paşa'ya ve bana dönerek:

"Siz tavla oynarken ben de şu sancımın sebebini anlasam da... bir çaresine baksam!" dedi.

Paşa izin verdi; ben "Hay hay" dedim; Cingöz'le Kamuran odadan çıktılar.

Recai'nin ihtarı uyarınca, benim vazifem Paşa'yı meşgul etmek ve ona vaktinin geçtiğini hissettirmemekti. Hemen tavlaya başladık, ilk oyunda yenildim; Paşa iyi tavla biliyordu. İkinci oyunda da yenildim; Paşa gayet iyi tavla biliyordu. Üçüncü oyunda da yenildim; Paşa harikulâde tavla biliyordu.

Fakat dördüncü oyunun ortasında iken, Paşa, gözlerimin içine keskin bir bakışla bakarak, birdenbire yavaşça tavlayı kapadı ve oyunu yarıda bırakarak, hâlâ unutmadığım alaycı ve derin bir sesle dedi ki:

"Server Bedi Bey, artık şakayı bırakalım!"

Birdenbire şaşırdım. Vay! Paşa benim kim olduğumu biliyor; fakat şaşılacak başka bir şey daha vardır ki, o da, Paşa'nın sesi tamamıyla değişmişti, ben bu yeni sesi gayet iyi tanıyordum.

Paşa elini yüzüne götürerek sakalını çekti, beyaz takma sakalını çıkarınca Mehmet Rıza'yı, sertaharri memuru Mehmet Rıza'yı karşımda görerek, hayretle bağıracaktım; fakat zabıta memuru avucunu ağzıma tıkadı:

"Muharrir bey!" dedi. Artık her şey bitmiştir. Bundan sonra dostunuz Cingöz Recai'nin harikulâde sergüzeştlerini yazamayacaksınız, çünkü şu saniyede, Cingöz Recai denilen meşhur hırsız, resmen tevkif edilmiş bulunuyor."

Ben bu harikulâde vakanın hayreti içinde bocalarken bir taraftan da Cingöz'ün hakikaten yakalanmış olup olmadığını düşünüyordum: Kabil mi? Cingöz Recai tevkif edilsin? Kâbil değil. Cingöz ki tabur tabur zabıta memurlarının arasından kaçmıştır; hapishanelerden, kilitli hücrelerden kaçmıştır; bizzat Mehmet Rıza'nın elinden kaçmıştır, bu gece, bu tenha apartmanda, ben Mehmet Rıza ile tavla oynarken tevkif edilmiş olsun? Buna hiç imkân vermiyordum.

Bunları düşünürken yüzümün aldığı şekilden fikirlerimi anlayan Mehmet Rıza dedi ki:

"Evet... İnanmayacak şeydir ama, Cingöz Recai tevkif edilmiştir. Demin, dördüncü oyuna başlarken bana kapıdan işaret verdiler; siz görmediniz. Fakat şimdi her şeyi göreceksiniz; beni takip ediniz."

Mehmet Rıza, artık sendeleyen bir ihtiyar gibi değil, senelerden beri uykusunu kaçıran yegâne emeline kavuşmuş dinç bir kahraman zindeliğinde odadan çıkarken, kalbim çarparak arkasından yürüdüm.

Sofaya ayak basar basmaz, dört zabıta memurunun ellerinde revolverlerle beklediklerini hayretle gördüm.

Mehmet Rıza, beni karşı odalardan birine soktu. İçeride gördüğüm manzara daha acayipti. Cingöz Recai, karyolada ve yarı çıplak yatıyor, hiç kımıldamıyordu. Öldürülmüş müydü? Tüylerim ürperdi. Biraz daha yaklaşınca, meşhur hırsızın baygın yattığını anladım. Baş ucunda on kişiye yakın resmi ve sivil polisler, hiç seslerini çıkarmadan duruyorlardı.

Recai'nin elleri yorganın altında idi. Ben yaklaşınca Mehmet Rıza yorganı kaldırdı. Cingöz'ün bileklerine kelepçe geçirilmiş olduğunu gördüm. Başta bu manzaraya biraz müteessir oldum. Nice zamandır hususi hayatını yakından bildiğim ve benim birçok eserlerime mevzu veren Cingöz, Cingöz Recai, şimdi bir ölü gibi hareketsiz, baygın, mağlup, yatıyordu. Fakat derhal düşündüm: Ne kadar cömert, âlicenap, ne kadar zeki ve cesur olursa olsun, bu adam bir hırsızdı; kanunun, adaletin, ahlâkın, vicdanın men ettiği bir işi muvaffakiyetle yapıyor, binaenaleyh birçok insanlara kötü numune olduğu gibi, birçok çalışma ürünü olan eserlerini de çalıyordu. Bu adam hilekârlığın timsaliydi. Türlü kötülüğü tereddütsüz yapıyor ve zerre kadar ar ve hicap hissi duymuyor-

du. Ve kendisine de söylediğim gibi tevkifatına eskiden beri taraftardım ve buna muvaffak olan zabıtayı hakkıyla takdir ettim, Mehmet Rıza'ya elimi uzatarak dedim ki:

"Ben gördüğünü yazan tarafsız bir muharririm. Eskiden beri bu adamın sizin elinizle yakalanmasını isterdim. Hatta bunu kendisine de söylemiştim. Sizi ve arkadaşlarınızı tebrik için kullanılacak kelime bulamıyorum."

Mehmet Rıza, Cingöz gibi alaycı ve küçümser bir adam değildi; sözlerimi tam ciddiyetle dinledi ve maksadımda samimiyetimi anlayarak tebriklerime teşekkür ettikten sonra, bize dikkat ve sükûnetle bakan zabıta memurlarına dedi ki:

"Hapishane arabası geldi mi?"

"Hazır... Kapıda Rıza Bey!"

"Cingöz'ü bağlayınız ve arabaya sokunuz! Herkes vazifesinin başına! Yalnız Türkiye'nin değil, dünyanın en müthiş hırsızıyla meşgul olduğunuzu hatırdan çıkarmayınız!"

4

İşte senelerden beri, her gün, her yerde kendisinden bahsedilen, memleketi velveleye veren, nice zengin kimseleri, büyük müesseseleri soyup soğana çeviren, çat burada, çat kapı arasında dolaştığı halde yakayı ele vermeyen, şeytana taş çıkaracak derecede kurnaz, cesur, metin, soğukkanlı, tecrübeli, zarif, hoşsohbet, malumatlı, cömert ve kibar serseri, Cingöz Recai, kanadını kıpırdatmayacak bir hale getirilmişti.

Karilerim, belki de, zannedeceklerdir ki, Cingöz Recai bu defa da mevkuf bulunduğu yerden kaçmak fırsatını hazırlayacaktır? Hayır! Artık buna imkân yoktur.

Cingöz Recai'nin bütün usullerine tecrübeyle bilgi sahibi olan hükümet, bu defa öyle mükemmel, emniyet tedbirleri almıştır ki müthiş hırsızın firarına imkân kalmamıştır.

Cingöz Recai'nin tevkifi memleketin her tarafında öyle büyük bir tesir uyandırdı ki bütün gazeteler her gün bu meseleden bahsederek sertaharri memuru Mehmet Rıza'nın dehasını göklere çıkardıkları gibi, evlerde, kahvelerde, vapurlarda, tramvaylarda, şimendiferlerde bundan başka bir şeyden bahsedilmemektedir.

Herkes itiraf ediyor ki Mehmet Rıza'nın günün birinde Cingöz'ü tevkif edeceği kimsenin aklından geçmemişti.

Nasıl tevkif edildi? O gece ben de bu meseleyi anlayamamıştım. Cingöz Recai bu tuzağa nasıl düşürüldü? Eski Basra valisi Mehmet Ali Paşa'nın karısı Kamuran

Hanım hikâyesi nasıl uyduruldu? Bunu ben de ertesi akşam, Mehmet Rıza'nın bir gazete muhabirine vaki olan beyanatından anladım.

Cingöz Recai'ye ait olan her vesikayı hususi dosyalar içinde sakladığım için Mehmet Rıza'nın bu beyanatını yazan gazeteyi de kesip dosyasına koydum. Bu beyanatı oradan alıntılıyorum.

"Cingöz Recai, 'Zaven' Efendi'nin Sultanhamamı'ndaki kumaş mağazasını da soyduktan sonra yine elimden kaçmıştı; fakat ben artık iyice öğrenmiştim ki, bu yaman hırsız, bir yeri soyduktan sonra üç beş gün istirahat eder ve istirahat günlerini Beyoğlu'nun kibar eğlence yerlerinde geçirin. Mesela ya 'Serkidoryan'da kumar oynar; ya Tokatlıyan ve Pera Palas'ta dans seyreder, yahut büyük bir Rus lokantasında yemek yer. Evet... Bu adamda korku yoktur; gerçi tebdili kıyafet eder ama, görünmekten ve tanınmaktan da pek çekinmez. Çünkü, siz de hatırlarsınız. Birçok defalar görülmüş, takip, hatta tevkif edilmiş, tokat sonunda yine kurtulmuştur. Bu defa, her zamankinden fazla bir ihtiyat ile bütün bu saydığım yerleri dolaştım ve Cingöz'ün Tokatlıyan'da tanınmış bir muharrirle beraber oturduklarını gördüm. Tabii, hiç belli etmedim ve o zaman bu şeytan herife bir tuzak kurmak lüzumunu hissettim.

"Kurduğum tuzak şudur: Tanıdığım kibar fahişelerden birini buldum, kendisine, muvakkaten, ağır pahada bir çift küpe vererek bunları kulaklarına takmasını söyledim. Bu küpeleri bana Mısırlı bir prenses, bu tuzağı kurmak için muvakkaten vermek lütfunda bulundu. Hakikaten fevkalade nadir bir mücevherdi. Birer fındık büyüklüğünde pırlanta... Yüz bin liraya yakın kıymeti var. Plan mucibince, bu fahişe her akşam Tokatlıyan'a giderek dans edecek ve küpeleri Cingöz'e gösterecekti;

zaten Cingöz'ün daima kadın mücevherlerine dikkat etmek âdeti olduğu için bu kolay bir şeydi. Tokatlıyan'da bir garson vardır ki her devamlı müşterinin kim olduğunu, özgeçmişini tamamıyla bilir. Cingöz Recai de bu garsondan malumat alır. Ben bu garsona dedim ki:

'Eğer Cingöz sana gelip şu küpeli sarışın kadının kim olduğunu sorarsa esbak Basra valisi Mehmet Ali Paşa'nın karısı olduğunu ve kulağındaki küpelerin Londra'da alındığını ve doksan beş bin lira ettiğini söyle!'

"Gerçekten, Cingöz Recai, bizim kadının küpelerine göz koyup o garsona gitti ve bu izahatı aldı. İş gittikçe kolaylaşıyordu. Kendine 'Kamuran' ismini takan bizim fahişe, bir akşam peşine takılan Recai'yle ahbap oldu ve onu evine çağırdı. Ben de o zaman ihtiyar paşa kılığına girerek Kamuran Hanım'ın kocası rolünü yaptım. Cingöz Şişli'de bir apartmana, yani bizim sahte evimize birkaç kere geldi. Apartmanın her tarafında mükemmel muhasara tertibatı aldırmıştım. Cingöz'ü her istediğim anda tevkif ettirebilirdim. Fakat ihtiyata riayet için daha başka hareketlere lüzum gördüm.

"Nihayet bizim Kamuran, Cingöz Recai ile onun sergüzeştlerini yazan arkadaşı romancıyı evvelki gece yemeğe çağırdı. Ben muharrirle salonda tavla oynarken karımı ayartan (!) Cingözle Kamuran salondan çıkarak karşıdaki yatak odasına gittiler... İşte... o muhabbet esnasında, karyolanın altına, elbise dolabına falan saklanan beş altı polis, Cingöz Recai'nin heyecanlı bir saniyesinde üstüne yürürler, boğazını sıkarlar ve yüzüne (kloroform) çektirerek herifi bayıltır ve bileklerine kelepçeyi takarlar. Bu işler çıt çıkmadan yapılır. Hatta benimle salonda tavla oynayan (Server Bedi), sakalımı çıkarıp da kim olduğumu tanıştığım ve Recai'nin "artık mevkuf" olduğunu söylediğim zaman muharrir bana

inanmadı, fakat sonra manzarayı gözleriyle gördü. İşte bütün mesele budur. Kurduğumuz tuzak sade olduğu kadar mükemmeldir; fakat daha mükemmel olan şey, tuzağın tatbikinde kıymetli zabıta arkadaşlarımızın gösterdikleri maharettir ki benim şerefime şeref katmaktadır."

Mehmet Rıza'nın gazete muhabirine beyanatı bu idi. Bu satırları okurken Recai'yle Tokatlıyan'da ve apartmanda geçirdiğimiz aptalca dakikalar gözlerimin önünden geçiyordu. Bilhassa o fahişenin kendisine verilen rolü büyük bir muvaffakiyetle ifa ettiğine hiç şüphe yok; çünkü ben gözlerimle gördüm. Kadın öyle tabii, öyle sade, öyle mükemmel konuşuyor, hareket ediyordu ki zerre kadar şüphe çekmedikten başka, bize bir aile kadını hissini de verebiliyordu. Sonra Mehmet Rıza'nın ihtiyar paşa rolündeki muvaffakiyeti de şayanı hayretti. Onunla konuşurken bu adamın sahte bir ihtiyar olması ihtimali bir saniye bile hatırımdan geçmedi.

Cingöz Recai'nin mahkemesini bütün halk sabırsızlıkla bekliyor; bu müthiş ve meşhur hırsızı mahkeme salonunda görmek için belki de Anadolu'nun her tarafından fevç fevç meraklı insanlar gelecektir. Ben tevkiften üç gün sonra Recai'yi tevkifhanede ziyarete muvaffak oldum. Fakat önümde, arkamda, sağımda, solumda jandarmalar, tüfekler, süngülerle!..

Recai'yi üzüntülü göreceğimi zannediyordum; bilakis, o daima neşe içindeydi. Beni görür görmez, büyük bir kahkaha salıverdi:

"Vay ruhum, şekerim, canım ciğerim, hoş geldin!" diye ellerime sarıldı. Onun bu neşesine hayret ettiğimi görünce:

"Ne şaşırıyorsun," dedi "yakalandım diye hüngür hüngür ağlayacak mıyım?"

Ben bizi dinleyen jandarmalara ehemmiyet vermeden sordum:

"Yine kaçmaya muvaffak olacağını ümit ediyor musun?"

Recai düşünmeden cevap verdi:

"Hayır... Bu defa niyetim yok. Muvaffak olacağımı da zannetmiyorum. Hükümet bütün hilelerimi biliyor. Bu defa mükemmel tertibat almış. Kanadımı kıpırdatamadım. Zaten bu meslekten bıktım. Hapishanede; 'Hırsız ve Zabıta' ismiyle büyük bir ilmi eser yazmak istiyorum. Roman falan değil, merak etme, sana rakip çıkmayacağım, ilmi eser olacak. Biliyorsun ki ben dünyanın her tarafını dolaştım. En büyük memleketlerin zabıta teşkilatlarını gayet iyi bilirim. Sonra en büyük Avrupa hırsızlarıyla beraber çalıştım. Onların dâhiyane usullerine de vakıfım. Tebdili kıyafet tebdili çehre, tebdili seda, tebdili görünüm hünerleri, parmak izi tahlilleri, küçük işaretlerden büyük esbaba ve vakaya intikal usulü yani 'usuli istikra', takip, muhasara ilah... hakkında çok yeni malumata sahibim, bunları yazacağım. Sonra da hapishanede tanıyacağım hırsızların, katillerin bütün mazilerini kendilerine anlattıracağım ve "*Müstereddilerin Seciyeleri*" isminde felsefi bir eser vücuda getireceğim. Hülasa artık insaniyete hizmet etmek istiyorum. Uygun değil mi?"

Gözlerim sulanarak cevap verdim:

"Şüphe mi var?.."

Cingöz Recai, büyük bir coşkunlukla ellerimi sıkarak bağırdı:

"Vay hassas muharrir! Bir hırsızın ıslahı nefs ettiğini görünce gözlerinden yaş gelir ha... Çünkü bu senin ideallerine çok muvafık. Hakkın var... Sana yemin ediyorum

ki bundan sonra bütün hayatımı hapishanede beşeriyete hizmet etmeye hasredeceğim. Bundan sonra hırsız Cingöz yok, insan Recai vardır, buna inan!"

SON

CİNGÖZ RECAİ,

FANTOMALARA,
ARSEN LÜPENLERE TAŞ
ÇIKARAN,

CİN OĞLU CİN,

ÇAPKIN VE KİBAR

BİR İSTANBUL
SERSERİSİDİR.

SERGÜZEŞTLERİNİ
OKURKEN

İNSANIN PARMAĞI
AĞZINDA KALIR.